

NATURA 2000-GEBIED: 071 LOEVESTEIN, POMPELD EN KORNSCHE BOEZEM
VERSLAG VELDBEZOEK DD. 24 MEI 2017

Aanwezig namens Provincie:
 Aanwezig namens Terreinbeheerder:

Overige aanwezigen:

Datum bezoek:

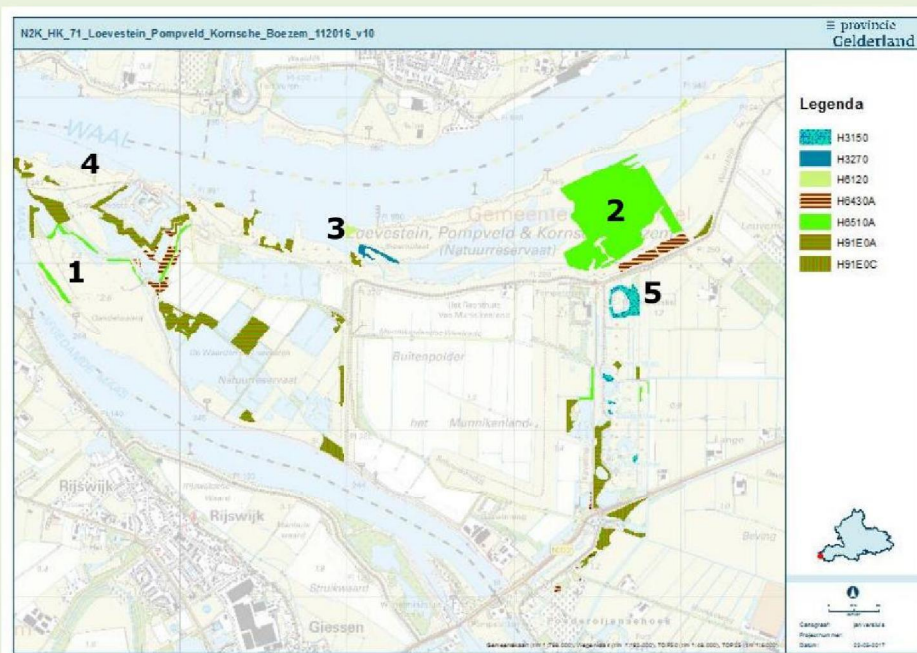
24 mei 2017

Doel

Het jaarlijkse veldbezoek is in het kader van de PAS uitgevoerd om de vinger aan de pols te houden m.b.t. zichtbare ontwikkelingen. Centraal staat daarbij de vraag of er ontwikkelingen zijn die afwijken van datgene waar in de Gebiedsanalyse van uit is gegaan. Als voorbereiding op het veldbezoek is de gebiedsanalyse bestudeerd en is de beheerder bevraagd m.b.t. eerder waargenomen signalen uit het veld. De Gebiedsanalyse voor dit gebied geeft aan dat voor de PAS relevante verzuringsgevoelige habitattypen (Glanshaverhooiland, H6510A en Stroomdalgrasland, H6120) alleen voorkomen in deelgebied Loevestein. Het veldbezoek is daarom beperkt tot dit deelgebied. Vorig jaar is het veldbezoek vooral gericht geweest op te behouden en het te ontwikkelen areaal glanshaverhooiland in het oosten. Dit jaar zijn tevens de overige gebieden bezocht die zijn aangewezen als Glanshaverhooiland of Stroomdalgrasland (H6120) en is er gekeken naar uitbreidingsmogelijkheden van deze habitattypen.

Bevindingen

Op onderstaande habitattypenkaart zijn de bezochte locaties genummerd. Op de habitattypenkaart staan tevens de aanwezige habitattypen die niet in het aanwijzingsbesluit zijn opgenomen. Deze habitattypen zijn in dit gebied niet in de PAS opgenomen. Locaties 1, 2 en 3 betreffen habitattypen die wel in de PAS zijn opgenomen.

Glanshaverhooiland (H6510A)

Ten zuiden van Slot Loevestein zijn enkele langgerekte percelen met dit habitattype op de habitattypenkaart opgenomen (locatie 1). De beheerder geeft aan dat hier al ruim 10 jaar niet gemaaid wordt, terwijl dit een vereiste is voor glanshaverhooilanden. Bij het meest oostelijke snipper wordt geconstateerd dat hier twee jaar geleden een asfaltweg is aangelegd in het kader van het project Munnikenland. Dit project heeft een Natuurbeschermingswetvergunning gekregen. De provincie geeft aan de habitattypenkaart voor de locatie aan te zullen passen. In de gebiedsanalyse was al uitgegaan van de situatie in het westelijk deel van het gebied (locatie 1) zoals aangetroffen (paragraaf 4.3.A van de gebiedsanalyse).

Het grootste areaal Glanshaverhooiland bevindt zich in het oosten (locatie 2). In het kader van rivierverruimende maatregelen wordt in dat deel conform de verleende natuurbeschermingswetvergunning glanshaverhooiland gerealiseerd tussen de nieuw aangelegde geul en de bandijk en op de landtong tussen de takken van de geul. De inrichting is voltooid en het beheer is in uitvoering. De verwachting is dat op termijn het areaal glanshaverhooiland, aan de PAS en Natura 2000 opgave voldoet. De provincie geeft aan de habitattypenkaart voor deze locatie aan te zullen passen.

De kwaliteit van het areaal Glanshaverhooiland kon tijdens het veldbezoek niet worden beoordeeld, omdat het was gemaaid (zie foto). Dit vroege maaien is uitgevoerd ter invulling van PAS-maatregel M2: hooilandbeheer. De eerste keer maaien gebeurt op het moment dat de grassen in bloei komen. Beoogd wordt de vegetatie te verschrallen zodat meer openheid wordt verkregen. Hierdoor wordt uitbreiding en vestiging van kenmerkende soorten mogelijk gemaakt. In de loop van de jaren, wanneer de grassen door verschralling steeds minder dominant worden, zal het maaimoment steeds verder opschuiven naar achteren. De beheerder heeft bij het maaien geen faunastroken gespaard. De reden daarvoor is dat een aantal jaren (twee keer) integraal maaien noodzakelijk is om het gebied verder te verschrallen. De stroken die niet zouden worden gemaaid, zouden een relatief grote terugval krijgen. Daarom is ervoor gekozen om het gebied de komende jaren integraal te maaien, daar zullen alle faunasoorten op termijn van profiteren. Momenteel komen er alleen algemene faunasoorten voor die toevlucht kunnen zoeken in de (niet gemaaide) omgeving. Uiteindelijk zal één maaibeurt genoeg zijn en komen faunastroken weer in beeld.

Grootste areaal Glanshaverhooiland van het Natura 2000-gebied dat ten tijde van het veldbezoek was gemaaid.

Stroomdalgrasland (H6120)

Op de oeverwal langs de Waal is nu op twee locaties als Stroomdalgrasland (H6120) op de habitattypenkaart aangegeven. De meest westelijk gelegen locatie hiervan is bezocht (locatie 3, zie foto). Langs deze locatie is recent een nevengeul gegraven. De vegetatie lijkt door toename van haakmos te vervilten, mogelijk doordat er te weinig vers kalkrijk materiaal wordt

aangevoerd. Dit wordt echter niet toegeschreven aan de komst van de nevelgeul. Op de rest van de oeverwal heeft de vegetatie vergelijkbare kenmerken (locatie 4) en ziet er plaatselijk zelfs beter uit dan op de aangewezen locatie. Er lijken potenties aanwezig voor de ontwikkeling van stroomdalgrasland. Momenteel vindt hier verlengde seizoensbegrazing plaats. Vastgesteld wordt dat het voor stroomdalgrasland van belang is dat de vegetatie kort de winter in gaat. Staatbosbeheer overweegt om in dit gedeelte op korte termijn jaarrondbegrazing te introduceren. Het is de vraag of dit voor dit habitattype optimaal is. Door SBB zal worden verkend welke vormen van aanvullend beheer de ontwikkeling naar stroomdalgrasland kunnen stimuleren (PAS-maatregel M3: aanvullend maaibeheer) en waar dit wordt ingezet. Mogelijkheden zijn maaien en drukkbegrazing. Het type beheer zal onder andere afhangen van de voorkomende soorten, overstromingsduur en openheid. Daarbij is monitoring van belang om de kansrijkdom van het beheer vast te leggen (PAS-maatregel M4: monitoring vegetatieontwikkeling). Aandachtspunt voor provincie en SBB is de afstemming van deze monitoring met de PAS-procesmonitoring en SNL-monitoring, om dubbel werk te voorkomen. Bovendien wordt bij Ewijk momenteel onderzocht welke invloed verschillende, op begrazing aanvullende, beheervormen hebben op de ontwikkeling van stroomdalgrasland. Afstemming van monitoring en onderzoek is gewenst.

Meest westelijke aangewezen Stroomdalgrasland.

Overige waarnemingen

Tot slot is het habitattype Meren met krabbenscheer (H3150) bezocht. Dit type is niet als stikstofgevoelig aangemerkt in de gebiedsanalyse. Het habitattype ziet er stabiel uit met soorten van de associatie van groot blaasjeskruid.

Conclusies 2017

De habitattypen in het Natura 2000-gebied laten een beeld zien dat overeenkomt met de gebiedsanalyse. De habitattypenkaart dient voor de glanshaverhooilanden geactualiseerd te worden. Dit is in de gebiedsanalyse al aangegeven (4.3.a).

De volgende aandachtspunten en aanbevelingen zijn naar voren gekomen:

- Op termijn dient er door de provincie te worden nagegaan of het areaal Glanshaverhooiland zich voldoende ontwikkelt.
- De verschillende typen monitoring (PAS-procesmonitoring, SNL en aanvullend vanuit de PAS) dienen goed op elkaar te worden afgestemd.

- SBB verkent dit jaar de mogelijkheden voor aanvullend beheer op de oeverwal langs de Waal om de ontwikkeling tot stroomdalgrasland te stimuleren en daarmee uitbreiding van het habitatype te bewerkstelligen. Waarnemingen tijdens het veldbezoek duiden op de aanwezigheid van goede potenties voor de ontwikkeling van dit habitatype.

Bevindingen uit verslag 2016 en stand van zaken n.a.v. veldbezoek 2017

Hieronder zijn de aandachtspunten uit het verslag van vorig jaar opgesomd en is er een reactie gegeven op basis van het veldbezoek van dit jaar (*schuingedrukt*).

- 2016: Op het "schiereiland" tussen twee uitlopers van de nevengeul komt Beemd-kroon en Veldsalie voor. Zij houden goed stand, alhoewel het hier wat droger geworden lijkt te zijn als gevolg van het graven van de strang. Mogelijk is dat de oorzaak voor het voorkomen hier van Jakobskruid. Deze locatie dient volgend jaar weer bezocht te worden.

2017: Het grasland was integraal gemaaid waardoor hier geen zicht op kon worden gekregen.

- 2016: Op de oeverwal langs de Waal komt sporadisch stroomdalgrasland (H6120) voor. Op locaties waar weliswaar geen kwalificerend stroomdalgrasland op de habitatypenkaart staat, is wel een vegetatie aanwezig is met vergelijkbare kenmerken. Het lijkt mogelijk dat het stroomdalgrasland zich hier uitbreidt onder het begrazingsbeheer. Een tijdige herkartering zal dit moeten uitwijzen.

2017: Er wordt door SBB dit jaar een verkenning gedaan voor aanvullend beheer waaronder deze vegetaties zich mogelijk kunnen ontwikkelen tot kwalificerend stroomdalgrasland.

Dit verslag is vastgesteld door:

.....
Handtekening

(datum)

.....
Handtekening

(datum)